

Bemærkninger til beslutningsforslaget

Formål og baggrund

Forslaget er fremsat for at skabe en bedre retsstilling for børn i samfundet. Ved gennemgang af en række love har Styrelsen for Social Service i »Notat vedrørende børns og unges klagemuligheder samt børns og unges kendskab til deres klagemuligheder« fra februar 2004 konstateret, at ifølge den generelle forvaltningsret findes der ikke regler, som afgrænser børns og unges mulighed for at være parter i afgørelsessager. Hovedregelen er, at børn har partsstatus, men dog ikke selvstændigt kan udøve partsbeføjelser, så længe de står under forældremyndighed, medmindre der er fastsat særlige regler herom i konkrete love, f.eks. om, at børn, der har nået en bestemt alder, kan klage eller skal høres, inden beslutning m.v. tages. Imidlertid er der ikke tilstrækkelig konsistens på tværs. F.eks. vil børn over 12 år fremover kunne klage over beslutning om valg af anbringelsessted (lov om social service), mens 15-årige skolebørn ikke har adgang til at klage over at blive bortvist fra deres skole. 15-årige kan modsætte sig behandling (lov om patientrettigheder), mens en 17-årig skal have forældrenes samtykke for at få provokeret abort.

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre en gennemgang af relevant lovgivning med henblik på en harmonisering af reglerne for børns adgang til at udøve deres partsrettigheder, herunder aldersgrænser m.m., i lyset af FN's konvention om barnets rettigheder artikel 12.

Socialdemokraterne ønsker derudover, at 12-årsgrænsen for høring af børn i forbindelse med forældremyndighed og samvær afskaffes. Men da Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har nedsat en arbejdsgruppe, som bl.a. vurderer aldersgrænser for høring af børn, har forslagsstillerne valgt ikke at medtage dette i forslaget.

Endvidere er forslagens formål at styrke børns adgang til at kunne fremsætte klager samt at styrke adgang og tilgængelighed for børn til at modtage rådgivning og hjælp til at håndtere sager. FN's Børnekomité har i sit svar til den danske regering, »Konkluderende

bemærkninger fra Komiteen for Barnets Rettigheder« 8. juni 2001, anbefalet, at Danmark styrker børns adgang til at få behandlet klager:

»22. Komiteen har noteret sig, at deltagerstaten har iværksat en række initiativer, der skal gøre det lettere for børn at klage over krænkelse af deres rettigheder, bl.a. gennem Ombudsmanden og en telefonisk hotline. Komiteen er dog betænkelig ved, hvorvidt disse klageinstanser er tilgængelige og til rådighed for samtlige børn i deltagerstaten.

23. Komiteen skal foreslå, at deltagerstaten træffer enhver foranstaltning for at sikre, at de uafhængige klagemuligheder er lettilgængelige og brugervenlige for alle børn, hvad angår behandling af klager over krænkelse af deres rettigheder og afhjælpning af sådanne krænkelse. I den henseende opfordres deltagerstaten til at styrke oplysningsindsatsen, så børn lettere kan benytte disse klagemuligheder effektivt. Skønt komiteen har noteret sig en tøven med at oprette en separat klagemulighed for børn, anbefales deltagerstaten at overveje at udvide Børnerådets mandat til at omfatte individuelle sager og klager fra børn eller at oprette et fokusområde for børns rettigheder inden for ombudsmandens hverv.«

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Ad 1: Børns selvstændige udøvelse af partsbeføjelser inden for folkeskolelovens område

I modsætning til elever i gymnasiet har børn i folkeskolen ingen adgang til at klage, hverken over afgørelser eller over behandling, som de ikke finder acceptabel. Hvis der skal fremsættes klager, kan alene forældrene gøre det. Elever i folkeskolen bør have ret til at kunne få behandlet klager over bortvisning eller overflytning til andre skoler, således at elevernes version af et hændelsesforløb også tilvejebringes og belyses. Elever bør gives adgang til at klage over karakterer og prøveresultater i 9. og 10. klassetrin på samme måde som i gymnasiet. Elever bør gives adgang til at klage over overdreven magtanvendelse fra en lærers side, mobning eller anden uacceptabel adfærd hos